

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Διδάσκων: Βασίλης Γραμματικόπουλος
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο v.3.0***
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives v.3.0)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εφαρμογή στην πράξη

- Η διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αξιολογεί τα νηπιαγωγεία του Ν. Ρεθύμνου με βάση τις υποδομές τους (αίθουσες διδασκαλίας, χώροι υγιεινής, εσωτερικοί λοιποί χώροι, εξωτερικοί χώροι)

Εφαρμογή στην πράξη

Να καταγράψετε σε τι θα βοηθήσει στην εκπαίδευση
η αξιολόγηση σε οικονομικό επίπεδο
και γιατί

Σκεφτείτε!

Χρόνος – Χρήμα

οικονομικό

- την καλύτερη κατανομή πόρων για τη βελτίωση των υποδομών
- ο έγκαιρος προγραμματισμός των παρεμβάσεων εξοικονομεί πόρους

Εφαρμογή στην πράξη

Να καταγράψετε σε τι θα βοηθήσει στην
εκπαίδευση
η αξιολόγηση σε παιδαγωγικό επίπεδο
και γιατί

Σκεφτείτε!

Μαθητής

παιδαγωγικό

- μπορεί να προγραμματιστεί έγκαιρα η κατανομή μαθητών στα σχολεία
- μπορεί να γίνει εξειδικευμένος προγραμματισμός για τα σχολεία με ελλείψεις υποδομών στο πρόγραμμα τους

Εφαρμογή στην πράξη

Να καταγράψετε σε τι θα βοηθήσει στην
εκπαίδευση
η αξιολόγηση σε διοικητικό επίπεδο
και γιατί

Σκεφτείτε!

Αποφάσεις

διοικητικό

- οι αποφάσεις (π.χ. κατανομής πόρων για υποδομές) θα στηρίζονται σε στοιχεία και θα είναι δύσκολο να αμφισβητούνται
- για εκδηλώσεις εξωσχολικών δραστηριοτήτων θα μπορεί να λαμβάνονται υπόψη οι ελλείψεις στις υποδομές

Εφαρμογή στην πράξη

Αποφασίστε και καταγράψετε μία διαδικασία αξιολόγησης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.
Η αξιολόγηση να αφορά ένα προσφερόμενο μάθημα

Σκεφτείτε!

Οργανωμένη, συστηματική διαδικασία

Στηρίζεται σε μεθοδολογικά έγκυρες και αξιόπιστες διαδικασίες

Συγκρίνετε αυτά που γράψατε με τα επόμενα στοιχεία

**Περιλαμβάνετε περισσότερα ή λιγότερα από τα
περιεχόμενα της προηγούμενης διαφάνειας;**

**Τι σημαντικό λείπει κατά τη γνώμη σας από τα
περιεχόμενα της διαφάνειας σχετικό & απαραίτητο
με την αξιολόγηση μαθήματος;**

Αντικείμενο μαθήματος:

Σύγχρονο, Ανταποκρίνεται στις ανάγκες των φοιτητών (επιστημονικές, επαγγελματικές), Ταιριάζει με το αντικείμενο σπουδών

Περιεχόμενο μαθήματος:

Επίκαιρο, Περιέχει τις πιο σύγχρονες εξελίξεις, Αναλογία θεωρίας & πράξης, Ενδιαφέρον

Υποδομές/εποπτικά μέσα:

Αίθουσα, Ώρες, Διαθέσιμα μέσα (υπολογιστές, βίντεο, μηχανήματα προβολής κλπ.)

Διδακτική μέθοδος:

Σύγχρονη – Πρωτότυπη, Συνεργατική, Παρουσιάζονται κατανοητά τα περιεχόμενα

Διδάσκων:

Ακαδημαϊκή – Παιδαγωγική κατάρτιση, Συμβουλευτική λειτουργία, Εμπνέει, Δίνει κίνητρα

Τι σημαντικό λείπει κατά τη γνώμη σας από τα περιεχόμενα της διαφάνειας σχετικό & απαραίτητο με την αξιολόγηση μαθήματος;

Φοιτητής:

γνώσεις, δεξιότητες, ικανοποίηση, μελλοντική εφαρμογή, σχέση με πιθανές επαγγελματικές ασχολίες κλπ.

Σημερινή διάλεξη:

Βασικές αρχές αξιολόγησης

Στόχος της διάλεξης:

Κατανόηση βασικών αρχών αξιολόγησης

Βασικές αρχές αξιολόγησης

Η ‘επιστημονικοποίηση’ της αξιολόγησης
οδηγεί ...

Προσπάθεια θέσπισης κοινών αρχών,
θεμελιωδών κανόνων, οδηγιών κλπ.

Βασικές αρχές αξιολόγησης

- Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια όλοι οι οργανισμοί αξιολόγησης προσπαθούν να θεσπίσουν αρχές που να διέπουν όλες τις αξιολογήσεις

Βασικές αρχές αξιολόγησης

Ηνωμένα έθνη

Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη

Ευρωπαϊκή Κοινότητα Αξιολόγησης

Κοινότητα Αξιολόγησης Ηνωμένου Βασιλείου

Αυστραλοασιατική Κοινότητα Αξιολόγησης

Αμερικανική Ένωση Εκπαιδευτικής Έρευνας

Εθνικός Οργανισμός για Αξιόπιστες Υπηρεσίες Αξιολόγησης (ΗΠΑ)

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης

Βασικές αρχές αξιολόγησης

Όλοι αυτοί οι οργανισμοί έδωσαν τα τελευταία δέκα χρόνια στη δημοσιότητα βασικές αρχές που διέπουν την αξιολόγηση κατά την κρίση των επιτροπών που συνέταξαν τις αρχές αυτές

Ομάδα Αξιολόγησης Ηνωμένων Εθνών

United Nations Evaluation Group

2005

Υπευθυνότητα για την
αξιολόγηση

Πολιτική

Σκοπιμότητα

Αντικειμενικότητα

Ανεξαρτησία

‘Αξιολογησιμότητα’

Ποιότητα

Δεξιότητες αξιολόγησης

Διαφάνεια και

συμβουλευτική

Δεοντολογία αξιολόγησης

Ηθική της αξιολόγησης

Συμβολή στην οικοδόμηση

γνώσης

Αυστραλοασιατική Κοινότητα Αξιολόγησης

Australasian Evaluation Society

2006

Συνέπειες σε διαφορές &
ανισότητες (πρόβλεψη)

Σκοποί αξιολόγησης

Συγκατάθεση
συμμετεχόντων

Σχολαστικότητα στις
διαδικασίες

Καθορισμός
περιορισμών

Εμπιστευτικότητα

Διατύπωση σημαντικών
προβλημάτων

Πρόληψη σοβαρών
λαθών

Κοινότητα Αξιολόγησης Ηνωμένου Βασιλείου

UK Evaluation Society

Αρχές για:

Αξιολογητές

Διευθυντές/μάνατζερς

Συμμετέχοντες

Αυτό-αξιολόγηση

**Κοινή επιτροπή για αρχές της εκπαιδευτικής αξιολόγησης
(ΗΠΑ)**

**Joint Committee on Standards for Educational Evaluation
2011**

Αρχές χρησιμότητας

Αρχές επιτευξιμότητας (feasibility)

Αρχές καταλληλότητας

Αρχές ακρίβειας

Αρχές ‘υποχρέωσης λογοδοσίας’ της αξιολόγησης

αξιολόγηση προγραμμάτων

αξιολόγηση προσωπικού

Χρησιμότητα (σκοποί & αποτελέσματα ανταποκρίνονται σε ανάγκες)

Αξιοπιστία αξιολογητών

Προσοχή στους 'μετόχους' της αξιολόγησης

Οι σκοποί της αξιολόγησης δεν είναι θέσφατα

**Σαφείς αξίες (διευκρίνιση – καθορισμός θεμελιωδών αξιών
για σκοπούς, διαδικασίες, κρίσεις)**

Σχετική πληροφόρηση (αναγνωρισμένες & άμεσες ανάγκες)

Ουσιαστικές Διαδικασίες & Παραγόμενα αποτελέσματα

Έγκαιρη και κατάλληλη επικοινωνία και αναφορά

Μέριμνα για επιπτώσεις & επιδράσεις

Επιτευξιμότητα (αύξηση αποτελεσματικότητας & αποδοτικότητας)

Διοίκηση (αποτελεσματικές διαδικασίες διοίκησης του έργου)

Πρακτικές διαδικασίες (εφαρμόσιμες & σχετικές με λειτουργία)

Βιωσιμότητα (αναγνώριση, παρακολούθηση ενδιαφερόντων & αναγκών)

Χρήση πόρων (αποτελεσματικότητα & αποδοτικότητα)

Καταλληλότητα (δίκαια, νόμιμη & κατάλληλη αξιολόγηση)

Προσανατολισμός στην ανταπόκριση αναγκών των 'μετόχων'

Επίσημες συμφωνίες

Δικαιώματα και σεβασμός

Διαύγεια & αμεροληψία

Διαφάνεια & αποκάλυψη

Αντίθεση συμφερόντων

Οικονομική υπευθυνότητα

Ακρίβεια (βιωσιμότητα & ειλικρίνεια παρουσιάσεων, προτάσεων & ευρημάτων)

Αιτιολόγηση συμπερασμάτων & αποφάσεων

Έγκυρη πληροφόρηση

Αξιόπιστη πληροφόρηση

Πρόγραμμα & Πλαίσιο

Διοίκηση πληροφοριών

Σχεδιασμός & Αναλύσεις

Συλλογιστική αξιολόγησης

Επικοινωνία & Αναφορά

Υποχρέωση Λογοδοσίας (accountability)

Τεκμηρίωση αξιολόγησης

Εσωτερική μετά-αξιολόγηση

Εξωτερική μετά-αξιολόγηση

Αμερικανική Ένωση Εκπαιδευτικής Έρευνας

American Educational Research Association

2011

- Επαγγελματική ικανότητα
- Ακεραιότητα (επαγγελματική, επιστημονική, κοινωνική)
- Υπευθυνότητα
- Σεβασμός (δικαιώματα, διαφορές, αξιοπρέπειας κλπ.)

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Η πιο δραστήρια και έγκυρη επιστημονικά
ένωση με πλούσιο έργο για την ανάπτυξη και
δημιουργία θεσμών για την αξιολόγηση

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Αξιώματα σε σχέση με την ανάπτυξη
των αρχών αξιολόγησης

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Οι αρχές αυτές υποτίθεται ότι έχουν εφαρμογή
σε όλες τις αξιολογήσεις

Μπορούν να αναπτυχθούν βασικές αρχές
που να διέπουν όλες τις αξιολογήσεις;

**Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης
American Evaluation Association
2004**

Όχι!

Δε μπορεί να έχουν άμεση εφαρμογή σε
όλες τις αξιολογήσεις

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Μπορεί να υπάρξουν κάποιοι νομικοί

περιορισμοί

για τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Μπορεί να υπάρξουν διαφοροποιήσεις

Διαδικασίες όπου κάποιες αρχές δεν διέπουν
την αξιολόγηση

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Στην αξιολόγηση υπάρχει ποικιλία σκοπών

Βελτίωση προϊόντων, προγραμμάτων,

αποφάσεων διοίκησης, κρίση προσωπικού,

ανακάλυψη κλπ.

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Παρά την ποικιλότητα αυτή το κοινό σημείο είναι:

Η αξιολόγηση συλλέγει και παρέχει την καλύτερη
δυνατή πληροφόρηση για την αξία του
αντικειμένου που αξιολογεί

**Οι βασικές αρχές λοιπόν πρέπει να
ενδυναμώνουν αυτόν το βασικό σκοπό**

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Οι βασικές αρχές σχετίζονται με τις διαδικασίες
αξιολόγησης, όμως δεν αποτελούν απλά
οδηγίες

Είναι αρχές που ‘καθοδηγούν’ την αξιολόγηση

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Ο σκοπός θέσπισης βασικών αρχών είναι η
ενδυνάμωση της αξίας της αξιολόγησης

Οι βασικές αρχές φιλοδοξούν να κεντρίσουν το
ενδιαφέρον για την αξία της αξιολόγησης

Αμερικανική Ένωση Αξιολόγησης American Evaluation Association 2004

Οι βασικές αρχές της αξιολόγησης δεν είναι
ανεξάρτητες

Δε μπορεί να ακολουθούνται σε κάθε αξιολόγηση

Η εφαρμογή γίνεται κατά περίπτωση

Βασικές αρχές αξιολόγησης

Συστηματική έρευνα	Η αξιολόγηση είναι συστηματική έρευνα που βασίζεται στη συλλογή δεδομένων σχετικά με το αντικείμενο αξιολόγησης
Ικανότητα	Η αξιολόγηση προσφέρει ικανή απόδοση στους ενδιαφερόμενους
Ακεραιότητα	Διασφάλιση της τιμιότητας & ακεραιότητας της όλης διαδικασίας αξιολόγησης
Σεβασμός	Σεβασμός στην ασφάλεια, αξιοπρέπεια & αξία όλων με τους οποίους αλληλεπιδρά
Ευθύνη	Λαμβάνεται υπόψη η ποικιλία συμφερόντων και αξιών που σχετίζεται με το γενικό και δημόσιο συμφέρον

A. Συστηματική έρευνα

Για την ακρίβεια & αξιοπιστία της αξιολόγησης πρέπει να εφαρμόζονται υψηλού επιπέδου στάνταρτ κατάλληλα για τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται

A. Συστηματική έρευνα

Η αξιολόγηση διερευνά με τους 'πελάτες' τις αδυναμίες & τα δυνατά σημεία των ερωτημάτων της αξιολόγησης

Μελετάει τις διαφορετικές προσεγγίσεις που θα εφαρμοστούν για την απάντηση σε αυτές τις ερωτήσεις

A. Συστηματική έρευνα

Η διαδικασία της αξιολόγησης θα πρέπει να
είναι 'διάφανη'

Μέθοδοι, μέσα, περιορισμοί, αποτελέσματα

Όλα από την αρχική σύλληψη έως την τελική
χρήση των ευρημάτων

B. Ικανότητα

Θα πρέπει να υπάρχει η ανάλογη εκπαίδευση,
ικανότητα, δεξιότητα και εμπειρία για την
ανάληψη και εφαρμογή κάθε αξιολόγησης

B. Ικανότητα

Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η
διαφορετικότητα κατά το σχεδιασμό της
αξιολόγησης

Εθνικότητα, φυλή, φύλο, θρησκεία, κοινωνική κλπ.

B. Ικανότητα

Κάθε αξιολόγηση θα πρέπει να καθορίζεται από

τα όρια ικανότητας αυτών που τη σχεδιάζουν

Οι περιορισμοί θα πρέπει διατυπώνονται ρητά

ή να ζητείται εξωτερική βοήθεια

B. Ικανότητα

Κάθε αξιολόγηση θα πρέπει να στηρίζεται σε επιστήμονες που ακολουθούν και ενημερώνονται για τα σύγχρονα επιτεύγματα της επιστήμης και φροντίζουν για την προσωπική εξέλιξη τους

Γ. Ακεραιότητα

Διασφάλιση της ακεραιότητας και τιμιότητας
της διαδικασίας αξιολόγησης

Οι πράξεις των αξιολογητών να διέπονται από
ακεραιότητα και τιμιότητα

Γ. Ακεραιότητα

Κόστος, περιορισμοί, χρήση δεδομένων

Σύγκριση συμφερόντων

Αλλαγές, επιπτώσεις

Απόκρυψη στοιχείων, διαδικασίες που οδηγούν

σε μη έγκυρα αποτελέσματα

Δ. Σεβασμός

Σεβασμός στην αξιοπρέπεια και ασφάλεια όλων
των συμμετεχόντων στις διαδικασίες αξιολόγηση

Σεβασμός όσων πιθανώς πλήττονται

Σεβασμός στη διαφορετικότητα

Ε. Ευθύνη

Ευθύνες για το γενικό & δημόσιο συμφέρον

Ε. Ευθύνη

Προοπτικές & εύρος για όλους τους εμπλεκόμενους

Εύρος υποθέσεων & εφαρμογών, πιθανές επιπτώσεις

Παρουσίαση αποτελεσμάτων κατανοητά και απλά

Αντιμετώπιση σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ

‘πελατών’ & ‘συμμετεχόντων’ ή ‘αποτελεσμάτων

Να λαμβάνεται υπόψη το δημόσιο συμφέρον και ευημερία

της κοινωνίας πέρα από το ‘ειδικό’ συμφέρον

Εξέλιξη των βασικών αρχών αξιολόγησης

Το πρώτο κείμενο με αρχές αξιολόγησης

παρουσιάστηκε το 1994

Από τότε βελτιώνεται διαρκώς

1999, 2004

Βασικές αρχές αξιολόγησης

Οι βασικές αρχές που παρουσιάστηκαν

ήταν οι πιο καίριες και σοβαρές

επιστημονικές προσεγγίσεις

Βασικές αρχές αξιολόγησης

Οι κοινές αρχές που εμφανίζονται σε αυτές τις ταξινομήσεις είναι:

Ικανότητα – Εγκυρότητα – Ακεραιότητα – Σεβασμός

Υποχρέωση Λογοδοσίας (accountability)

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

